SAU TRĂM MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2172

2333 NGÀY THỨ HAI 16 JUIN 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

ANNONCES

Les insertions et les réclames sont reçues à l'Administration du journal

Toutes les correspondances et la rédaction doivent être adressées au Directeur

61-63, Rue du Coton, Hanoi

Téléphone n° 150

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI

Mở sổ công-thải lần thứ chín

Cuộc công-thải Đông-pháp mở sổ lần vừa rồi đây là lần thứ chín. Những nhà trúng số ấy, chắc là hôm nay đã biết tin rồi, đương vui mừng hớn-hở về cái dịp may của mình. Trừ những nhà trúng số 100 ra không kể, còn những nhà trúng số to, chắc cũng đương trù-liệu để lợi-dụng món tiền từ trên trời rơi xuống cho mình đó. Người trúng số to đã it, mà người trúng số to biết lợi dụng món tiền to ấy lại it. Từ lần mở sổ thu nhất đến lần này, có người trúng số 10.000, có người trúng số 5.000, 1.000 hay là 500, khi đem tiền về chắc cũng đi đem ra tiêu dùng, chớ không lẽ bỏ vào trong tủ, rồi khóa chặt lại. Các nhà ấy cũng chắc không phải toàn là người nghèo khó, mà giống như câu người xưa nói : « Bần-nhân nhất chiêu đắc thiên kim, mạc tri sở thố, nưởng là nhà nghèo bỗng dưng được nghìn vàng, thì lường-cuống không biết dùng làm việc gì. Ta thử lấy ý-kiến chung mà đoán phỏng ra, chắc cũng có người lấy tiền ấy mà mở thương-điếm, cũng có người đem tiền ấy mà dựng công-xưởng : đó là những người biết dùng món tiền ấy để tính đường sinh-nhai. Lại có người tính thích hào-hoa, trong bụng vốn chứa đầy những thị-dục, bây giờ được số tiền ấy, chắc là quăng tiền như rác, nem bạc như bùn, cho thỏa cái lòng ao ước xưa nay. Còn đến những việc công-ich công-lợi trong xã-hội, không biết các ông ấy có nghĩ đến không ? có bỏ ra một vài phần để giúp cho những việc ấy không ? Đồng tiền là huyết-mạch, ai lại chẳng qui, ai lại chẳng tiếc, ai lại chẳng muốn dành-dụm làm tiền ăn của đề, giữ-gìn cho con cháu về sau : có một lại muốn có mười, có mười lại muốn có trăm, nhân-dục vô nhai, tính người ai mà chẳng thế; nhưng tôi nghĩ đồng tiền làm ra có phải mỗ-hôi nước mắt, lo đêm tính ngày, thì tiêu đi mới tiếc, chứ như số tiền đó, thì là vận đỏ duyên may, cỗ sẵn ở đâu bưng đến, nào có phải mỗ-hôi nước mắt đâu, nào có phải lo đêm tính ngày đâu. Chuyện khói-hài ngày xưa : có người nằm ngủ thấy vàng mà được vàng, có người thấy tiền bay vào nhà mà được tiền. Đồng tiền của mình được dày quả cũng như thế thật : mình nhờ dịp may được món tiền to như thế mà lại chẳng bớt ra được lấy một vài phần để lo toan việc công-ich, chẳng hóa ra một người tham lận thái quá lắm ư ?

Lòng vị-kỷ thì ai cũng có, trước thân mình rồi đến nhà mình. Nhưng mà đương buổi quốc-gia chủ-nghĩa phát-đạt này, người ta phải biết ái quần, ái quốc, phải thương yêu nhau, giúp-đỡ nhau : nước có thịnh-vượng thì nhà mới thịnh-vượng, nhà có thịnh-vượng thì mình mới yên vui ; thế thì ngoài cái thân mình, nhà mình, lại còn phải lưu tâm về việc công-ich nữa. Công-ich rồi tư-lợi cũng ở đó mà ra, không những là mình cũng có lợi riêng một phần trong việc công-ich, mà lại trên thì chánh-phủ bao thưởng, dưới thì quốc-dân kính-trọng, có thiệt gì đâu.

Ngày xưa ông Ngụy-Thành làm tể-tướng, bổng-lộc được bao nhiêu, chia mười thì để dành chín phần cho người khác ; ấy chính tiền của mình làm ra, mà còn tiền một cách rộng-rãi như thế; huống chi số tiền này là của giải, ta lại chẳng nên bớt ra một vài phần để bắt-chước cái đức tốt quên mình về nghĩa ấy sao ?

Ôi ! Có tiền mà biết dùng tiền, thì đồng tiền mới qui. Ông danh-tướng Tàu ngày xưa có nói : « Hữu tiền qui kỳ năng tán giả, bất nhiên tắc thù-tiền-lỗ nhĩ ». Nghĩa là người có tiền mà biết tiêu về việc có ích mới là qui, nếu không thì chỉ là một thằng đầy-tớ giữ tiền thôi. Lời nói ấy thật là một bài học rõ-ràng và thâm-thiết cho những kẻ có tiền.

Nếu ai trúng số to mà biết bỏ ra một vài phần để giúp việc công-ich, thực là treo một gương sáng cho bao nhiêu người trúng số về sau, đó thật là một cái dịp may cho các nhà ấy thêm danh giá, và cho cả quốc-dân ta thêm hạnh-phúc vậy.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 13 Juin 1924

Tàu bể gặp sự rủi ro

Tin New York. — Trên thiết-giáp-hạm *Californie* bị nổ. Bốn mươi người chết, một trăm người bị thương.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Juin 1924.

Quan Giám-quốc Doumergue nhận chức

Trong khi làm lễ bàn giao, quan Doumergue đáp lại lời chúc mừng ngài có nói : Trước dây, tấm lòng thủy chung, tấm lòng ái-quốc thế nào, tôi tận tâm kiệt lực với chánh-thể cộng-hòa với cái tôn chỉ dân-chủ thế nào, nay tôi được tuyển cử vào chức Giám-quốc, tôi cũng thờ nước như thế. Nghị-viện có thể yên trí rằng không ai tôn-trọng hiến-pháp bằng tôi. Tôi sẽ đứng ra ngoài các đảng-phái, để lấy lòng công-bằng mà làm trọng-tài cho các phái đảng. Tôi sẽ theo cái ý của nghị-viện, vì nghị-viện tức là biểu-hiệu cái chủ-nghĩa của quốc-dân. Tôi xin chủ-nghĩa của quốc-dân. Tôi xin cũng sẵn lòng tin cậy nghị viện. Ta cùng tin cậy lẫn nhau, để đồng-lao công-tác mà giải quyết các vấn-đề lớn k iến cho nước ta có thể cứ giữ trật-tự ôn-bình mà bồi đắp cho cái hạnh-phúc và mở mang sự tiến-bộ, vì nước ta dẫu bị đau đớn, nhưng vẫn rực-rỡ mạnh mẽ như xưa.

Ngày hôm nay, quan Giám-quốc có đặt một bó hoa trên phần-mộ người ử-sĩ vô-danh.

Tòa nội-các mới nước Pháp

Quan Doumergue hỏi ý ông Beanevu Martin và ông Painlevé rồi ngài cử ông Herriot lập tòa nội các mới. Ông Herriot có nói : Tôi sẽ lập tòa nội-các hiện tôi đã chọn các nhà giúp việc tôi rồi. Ngày thứ ba này, tòa nội-các sẽ đến nghị-viện. Sau khi nghị-viện bàn về các lời chất-vấn, ngày chủ-nhật 22, tôi sẽ đi Londres để hội-kiến với quan Macdonald.

Trong tòa nội-các mới có những vị sau này : M Renoult, bộ Tư-pháp ; M. Chautemps, bộ nội-vụ ; Đại-tướng Nollet, bộ Chiến-tranh ; M. Clémentel, bộ Tài-chánh ; M. Peytral, bộ Công-tác ; M. François Albert, bộ Học-vụ.

Việc tuyển cử Thông-linh ở Hoa-kỳ

Chánh-đảng Cộng-hòa cử tướng Dawes ứng-cử chức phó Tuổng-linh. Thiên-hạ rất hoan-nghênh tin ấy. Tướng Dawes rất có tiếng, vì mới đây tướng-quân chủ-trương hội-đồng Giám-định ủy-viên.

ĐÀO GUADELOUPE LO NẠN ĐỘNG ĐẤT

Hiện nay đảo Guadeloupe đương khốn đốn về cái nạn tiêu-khô, nhân-dân rất lấy làm lo-sợ, vì xưa nay ở đấy mỗi khi bị nạn tiêu khô thường lại tiếp t eo cái nạn động đất nữa. Trong năm 1843, và năm 1897, người ta đã nghiệm thấy thế. Chẳng biết trong năm 1924 có thể hay không, nhưng hiện nay giới làm tiêu-khô, ruộng thóc khô héo, đồng cỏ vàng khô, sông ngòi cũng can, chỉ còn một chút nước ở dưới đáy mà thôi.

MẤY GIẢI THƯỞNG TẠI HÀN-LÂM-VIỆN

Năm nay Hàn-lâm-viện sẽ phát cái giải Osiris là 100.000 quan. Giải ấy là để thưởng người làm được sách-vở hoặc phát minh được một việc là về đường khoa-học, về đường văn-chương, về đường mỹ-nghệ, về đường thực-nghiệp, nói tóm lại về tất cả mọi việc có ích chung.

Năm ban hàn-lâm, mỗi ban tiến cử một người. Mới đây một tiểu-ban của Khoa-học bàn-lâm định tiến cử với đại hội-đồng mấy vị sau này để đại hội-đồng chọn : Hoặc M. Fabry, hoặc M. Debierne, hoặc M. Sazerac et Levaditi.

Năm nay riêng về ban Khoa-học hàn lâm lại còn được phát giải Le Conte là 50,000 quan, định để dành giải ấy cho một vị kể trên này mà không được giải Osiris. Trong các vị kể trên này, nghe chừng MM. Fabry và Debierne có phần chắc hơn cả.

BA CHIẾC TÀU NGA Ở HẢI-PHẬN TRUNG-HOA

Đã lâu nay có ba chiếc tàu Nga thuộc về đội rải-thuyền chi nguyện phận đối chánh-phủ Xô-viết, vẫn lẩn quất ở các đảo về miền nam cửa sông Dương-tử. Nay nước Trung-hoa công-nhận cho chánh-phủ Xô-viết, chẳng biết ba chiếc tàu ấy định đi đâu. Cứ như tin tức ở Thượng-hải, thì nghe đâu thủy-thủ ba chiếc tàu ấy cũng không hợp ý nhau. Người thì bàn cứ liều trở về nước Nga là hơn cả. Người thì bàn mình đã chống nhau với chánh-phủ Xô-viết, nay lại quay về, không biết có yên không. Ba chiếc tàu ấy tên là Oknotsk, Hongugai và Zaschitnik. Ba chiếc tàu ấy đóng ở cửa sông Dương-tử đã lâu, nhưng it lâu nay mất hẳn một cái không thấy. Có người nói các quan coi tàu ấy đã bán cho một công-ty Trung-hoa để hủy hoại đi, chẳng biết thực hư thế nào.

QUAN GIÁM-QUỐC MỚI

Quan Giám quốc mới Gaston Doumergue sinh ngày 1er Août 1863 ở Aigues Vives (Gard). Vậy năm nay ngài ngoại 60 tuổi.

Ngài là một nhà luật-sư xuất thân. Sau ngài có vào ngạch tư-pháp thuộc-địa, thì ngài sung chức thẩm phán ở Nam-kỳ từ 1890 đến 1893. Sau ngài lại đổi sang Algérie, ngài ở đấy có mấy tháng thì từ chức. Ngài trúng cử thứ dân nghị-viện về quận Gard trong năm 1893, đến năm 1910 thì ngài trúng cử nguyên-lão nghị-viện.

Từ ngày ngài dự vào việc chánh-trị, ngài đã từng cáng-đang những việc quan-trọng. Phó nghị-trưởng thứ dân nghị-viện (1895 — 1897) và (1905—1906) ; thượng-thư bộ thuộc-địa trong tòa nội-các Combes (1902 — 1905) ; thượng-thư bộ thương-mại trong tòa nội-các Sarrien (1906) ; thượng thư bộ thương-mại trong tòa nội-các Clemenceau (1906 — 1908). thượng-thư bộ Học-vụ trong tòa nội-các Clemenceau (1908—1909) ; trong tòa nội các Briand (1909—1910) ; thủ tướng kiêm bộ ngoại-giao (1913 — 1914) ; thượng-thư bộ thuộc-địa từ ngày 27 Août 19 4 đến ngày 20 Mars 1917. Ngày 22 Février 1923 ngài trúng cử nghị-trưởng nguyên-lão nghị-viện.

TÒA NỘI CÁC MỚI NƯỚC PHÁP

Danh-sách các quan trong tòa Nội-các mới như sau này :

Tổng-trưởng tòa Nội-các kiêm bộ Ngoại-giao : M. Herriot ;
Nội-vụ : M Camille Chautemps ;
Tài-chánh : M. Clémentel ;
Học vụ : M Fra çois Albert ;
Công-tác M. Peytral ;
Tư pháp : M. Renoult ;
Thương mại : M. Raynaldy ;
Nông-phố : M. Queuille ;
Thuộc-địa : M. Daladier ;
Chiến-tranh : Đại tướng Nollet ;
Hải-quân : M. Dumesnil ;
Lao-động và vệ-sinh : M Godart ;
Trợ-cấp : M Bovier Lepierre ;
Các miền giải thoát : M. Daladier

VĂN UYỂN

Đi đêm chờ giăng

Đợi chán trên quãng đường trường,
Quê người quạnh quẽ tuyết sương [mịt mờ.
Làng ai cảnh phẳng lặng lờ,
Sương ngành gieo nặng sông bờ vỗ [kêu.

Dọc đường nhấn nhủ nỗi tiêu điều,
Gặp ghềnh lắm bước : tấp cao ngại [ngùng.
Trời om om tối một vùng,
Gió đìu hiu thổi lạnh lùng sương sa.
Bỗi hồi nghỉ nỗi gần xa,
Trên đường bè bạn biết là những ai ?
Tịt mù bể thảm dường khơi,
Bên gời quyên giục, cuối giời sao [thưa.

Chồn chân mòn mỏi mắt đưa,
Tiếng gà gọi nguyệt, mõ chùa khua [giăng.
Dặm trường quán khác thung thăng,
Đợi mây tan bóng chờ giăng cuối [ghềnh.

Phá toang cơn tối om om,
Muôn trà nghìa ánh sáng choang góc [giời.

Ví chăng lời được như lời,
Vẫy vùng chân bước, thành thơi mất [nhàn.

Chưa đêm xa có thấu tình,
Càng mây xe giỏ tung hoành giời đông.
Phương giời mỏn mỏi mắt trông,
Hành-thiện, Nguyễn-nam-Cự.

Thế nào là học ?

Cái thì-giờ học-vấn của người ta chẳng qua có mười mấy năm, đương buổi cái ngày giờ ấy là cái ngày giờ qui báu nhất, hạnh-phúc trong một đời đều từ đó gây dựng lên. Nếu trong khi đó không gắng sức tiến tu, để xây nền dựng móng, thì về sau tất có lúc hối hận mà không kịp. Ông Dương-qui-Sơn có câu thơ : « Thiếu tráng bất nỗ lực, lão đại đồ bi thương », nghĩa là lúc trẻ tuổi không cố sức, khi già phàn nàn cũng vô ích ; ông Nhạc-vũ-Mục có câu từ : « Mạc đẳng nhàn bạch liễu thiếu-niên đầu, không bi thiết », nghĩa là khi thiếu-niên đương tiêu-lồng mất thì giờ, rồi khi bạc đầu lại hối hận. Hai câu ấy đều khuyên người ta cập thời tu tiến.

Người ta đương lúc tuổi giàu sức mạnh, chính nên hăng-hái về đường học-vấn. Nhưng xét ra có mấy người biết thế đâu, phần nhiều chỉ theo cái tính biếng-lười sẵn có, không biết việc học là cần thiết ; cũng có người biết chăm học, nhưng chỉ dụng công về từ-chương kỳ-tụng, dụng lực nhiều mà thành-hiệu it, rồi chỉ than vẫn rằng ngày giờ không đủ mà sinh lòng chán nản dần. Hạng người trước không biết sự ích lợi về đường học-vấn, hạng người sau không biết phương-pháp học-vấn. Tôi xin lấy ý-kiến thiển lậu mà bàn các phương-pháp học-vấn như sau này :

Một là phải chọn sách. Ông Tăng-quốc-Phiên có nói : « Khán thư bất khả bất đa, mãi thư bất khả bất tuyển trạch », nghĩa là sách thì xem nhiều, mà mua sách thì phải biết chọn. Người ta tính-lực có hạn, ngày giờ có hạn, nếu thấy sách thì mua, không biết trong sách nói chuyện gì, có hay hay là không, đã hao tổn tiền bạc, mà trong nhà lại ngổn-ngang thành một kho sách vô dụng, lời ông Tăng-Phiên nói đó chúng ta nên nhớ lấy.

Hai là phải có trình-hạn. Đọc sách không nên tham nhiều, phải có trình hạn, không nên khi đọc khi nghỉ, thì tích lũy một ngày một thêm, tự khắc b ết nhiều và lại không đến nỗi hay quên. Ông Chu-Hy thường nói : « Người ta có cái bệnh chung, khi mới học thì hăng hái, dần dần lười đi, sau rồi bỏ không học nữa, cái tệ ấy từ đâu mà sinh ra ? chỉ vì khi đầu không lấy trình hạn » Ngư i xưa lấy việc lập trình hạn làm trọng như thế, cũng đã xét thấu tình tệ trong sự học.

Ba là phải là bút ký. Việc làm bút ký là một việc quan-yếu về việc học, cái ấy thì ai cũng biết. Trong các bài văn bàn về việc học của ông Lương-khải-Siêu thường thường nhắc đến việc làm bút-ký. Ta đọc bộ sách hay của một bậc danh-nhân làm, thấy dẫn nhiều những câu nói hay và nhiều lời bàn đúng ở trong các sách khác, ta lắc đầu le lưỡi mà nói rằng không biết người ấy tính nhớ tốt đến đâu mà nhiều được nhiều như thế, tưởng là vì thiên phận người ta cao quá mình học không được. Nhưng kỹ thực có phải thế đâu, chỉ vì người ấy cách học, dụng công dẫn dẫn, tích tiểu thành đại mà giàu có như thế ; khi đọc sách gặp đoạn nào câu nào lời văn hay mà bàn lê đúng, thì c ép vào một mảnh giấy hay là một quyển sổ, lâu lâu đã được nhiều, lại đem ra kiểm lại, rồi phân mục mà chép vào một quyển sổ khác. Làm theo cách ấy, thì khi đầu đã chú ý mà chép vào vở một lần, sau lại kiểm lại một lần mà chia mục để chép lần nữa, lại phải chú ý thêm, có phải chỉ đọc trượt qua đi một lượt như người khác đâu, cho nên những câu ấy in vào trong óc, đến khi dùng đến, tự khắc nhớ ngay ra, không cần phải đi tra đi tìm nữa.

Bốn là phải dụng công nghiên-cứu. Đã là sách hay, thì nghĩa-lý tất là thâm thúy, phải dụng công đãi cát lấy vàng, thì về đường học-vấn mới có ích. Đọc sách không nên đọc trượt qua đi, để làm cái thú tiêu-khiển, phải suy xét c o kỹ-càng, một chữ một câu, cũng không nên đọc qua đi, càng thấy khó càng dụng tâm nghĩ, khi nghĩ ra thì càng thấy thú-vị mà sinh lòng ham-vui.

Năm là phải hư tâm để bàn bạc : Việc học-vấn không biết thế nào là cùng, dẫu học cả đời cũng chưa chắc đã đến nơi, huống chi mới tây-tóe học được ít nhiều đã tự đắc là giỏi, cho thiên-hạ không ai bằng mình. Ngày xưa đức Khổng-tử vào nhà Thái-miếu, việc gì cũng hỏi ; và ngài không lấy việc hỏi người kém mình là xấu hổ. Xem thế thì biết ngài hư tâm là nhường nào. Có hư tâm thì mới dung thụ được những lời có ích, mà về đường học-vấn mới tiến-bộ được nhiều. Việc học-vấn rất qui hư tâm, ta không nên kiên cãng tự mãn.

X.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba 17 Juin 1924
S. Avit

Âm-lịch

16 tháng năm, năm Giáp-tí
Ngày Đinh mão
Hành Hỏa. Sao Vĩ, Trực Thu.
KỴ : Loài-dậu, Xuyên-tỉnh.
NGHỈ : Tế-tự.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 20
— nhì	—	8 70
— ba.	—	7 95
Thóc.	—	5 60
Bắp ngô.	—	5 00

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Juin 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 $ 70 và 9 $ 60 kể từ ngày 16 này.

Quan Học-chánh tổng-trưởng mới. — Quan Học-chánh tổng-trưởng Joubin về Pháp nghỉ thì nay đã có ng i-định quan Toàn-quyền cử quan Thông-sứ Blanchard de la Brosse mới bổ sang ngạch Đông-dương, sung chức quyền Đông-pháp Học-chính tổng-trưởng.

Quan Blanguernon thì nay lại giữ chức cũ là phó tổng-trưởng. Chưa rõ ngày nào quan de la Brosse mới nhận việc.

Lễ phát phần thưởng cho học-trò các trường công. — Cái ngày hội trọng thể của các học sinh các trường công Hanoi này đã mở tại nhà hát Tây sáng hôm qua, khi 8 giờ, do quan chánh Ngân-khố Paris chủ tọa. Các quan thủ-hiến văn võ, nhất là các quan trong Học-chính đến dự lễ đông lắm. Quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ đều cử đại-biểu đến dự hội.

Đúng 8 giờ, ông Paris tới nơi. Phường-nhạc bình của đạo quân thuộc-địa thứ 9 liền cử bài quốc-ca Pháp. Khi các quan yên vị thì ông giáo sư Taboulet ở trường Trung-học A. Serraut đọc bài diễn văn thưởng lệ, đầu bài nói về « sự khủng-hoảng của việc học » ngày nay cũng như là sự khủng hoảng của việc kinh-tế, việc tài-chính, việc nhà cửa, vân vân. Soạn-giả có ý phàn nàn về cái trình-độ của các bậc thiếu-niên người Pháp ngày nay xem ra có bề thấp kém cái trình-độ của các bậc tiền bối trong thuở thanh-niên. Nói về các học-sinh Việt-Nam thì ông trách rằng phần nhiều chỉ học thuộc lòng, dùng đến kỳ-ức nhiều mà bỏ sự phán

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

đoán, sự suy nghĩ, không cố sức tự mình học tập lấy, hình như chỉ chăm chăm vào một việc là chiếm lấy cái văn-bằng để kiếm ăn, thế mà thôi, chứ không phải là đi học cốt để mở mang sự học-vấn. Ông khuyên học-trò nên theo đuổi một cái mục-đích cao-thượng hơn là cái mục-đích vụ lấy cái văn-bằng, vân vân.

Kế đến ông Paris cũng đọc một bài khuyên răn học-trò, đoạn rồi phường nhạc lại cử một khúc nữa, rồi bắt đầu phát phần thưởng danh-dự cho học trò lớp Cao-đẳng các trường Sơ-học, cho học-trò các trường Nữ-học ta, và các phần thưởng cho tất cả các học-trò trường Nữ học tây, trường Bảo-hộ, trường Trung-học Albert Sarraut, cứ mỗi lần lại có một bài kèn họa vào nữa rất là vui vẻ, mãi đến quá 10 giờ mới xong.

* * *

Sáng hôm qua, cũng giờ ấy, trường Công-ích Bạch mai cũng phát phần thưởng cho học-trò. Ông hội-trưởng Đỗ-Thận có thay mặt hội nói mấy lời cảm ơn các thân hào đã đến chứng kiến cuộc phát phần thưởng cùng tất cả các nhà hảo tâm đã cho sách hoặc cho tiền để sắm phần thưởng. Rồi cụ giáo Đức là chưởng-giáo trường ấy có đọc một bài diễn-văn.

Đoạn rồi ông hội-trưởng có đãi học-trò bánh ngọt và nước trà, rồi lại mời cả thân hào đến dự tiệc cơm sáng tại trại ông ở gần trường học.

Các nhà hảo tâm cho phần thưởng, xin liệt kê phương danh quí tính như sau này :

Mme Ích-Ly, MM. Tường-long, Ng-đức-Thắng, Nguyễn-Quản, Đỗ-Thận, Long-Thịnh, Trần-hữu-Đức, Hoàng-xuân-Lan, Đỗ-đình Lương, Lê-văn-Phác, Trần-ngọc-Điền, Đào-trọng-Đủ, Đỗ-văn-Đắc, Ng-văn-Hữu, Hoàng-quang-Hương, Mạc-đình-Tư, Sơn-xuân-Hoan, Ng-văn-An, Trần-bá-Bích, Trương qui Bính, Phạm-huy-Lục, Ng-ngọc-Quán, Ng-văn-Bích, Trần-văn-Cẩu, Trương-manh-Chinh, Dương-trung-Giao, Ng-thế-Lộc, Lâm-văn-Luyện, Ngô-vi-Liễn, Phạm-đình-Thiệu, Lê-nguyên-Ức, Trần-thọ-Huy, Ng-văn-Huệ, Hoàng-khắc-Huân, Trần-văn-Ích, Ng-văn-Ích, Đỗ-huy-Kỳ, Ng-văn-Khoát, Đỗ-xuân-Lộc, Ng-văn-Kỳ, Ngô-vi Lan, Ngô-gia-Lễ, Vương-văn-Mậu, Ng-huy-Phan, Trịnh-thế-Phú, Ng-như-Phạo, Ng-văn Qui, Ng-đình-Sinh, Thanh, Hoàng-đình-Tạo, Ng-trương-Thái, Ng-hữu Tuân, Lê-Toại, Tôn-thất-Thông, Ng-văn-Tố, Ng-trọng-Viện, Ng-đình Quế, Ta-văn-Hách, Ng-văn-Khoan. Dân-xã Bạch-mai, thôn trong và thôn ngoài, mỗi thôn đều cho 3 đồng.

Hội Công-ích có lời trân-trọng cảm ơn tất cả các ngài.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOURET
Thương thọ độ ngũ tổng Bắc đau bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Paris-Saint Louis Buế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các trẻ bệnh lậu. Bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1 đồng
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32, GIÁP nói số 236
3018.

Thi tốt-nghiệp trường cao-đẳng sư-phạm. — Kỳ thi tốt-nghiệp trường cao-đẳng sư-phạm đã bắt đầu thi từ hôm 22 Mai, đến ngày 14 juin mới xong. Cả thảy được 11 người trúng tuyển, theo thứ A B C dăng như sau này :

Ban Văn-chương

MM. Nguyễn-văn-Chinh (Bắc-kỳ)
Trăng-Duc (Trung-kỳ)
Vũ-tam-Tập (Bắc-kỳ)
Vũ-tam-Thám (Bắc-kỳ)
Nguyễn-cao-Thăng (Nam-kỳ)
Nguyễn-đình-Thịnh (Bắc-kỳ)
Nguyễn-khoa-Tú (Nam-kỳ)

Ban Khoa-học

MM. Đào-Hàng (Bắc-kỳ)
Trần-văn-Sao (Trung-kỳ)
Nguyễn-hữu-Tảo (Bắc-kỳ)
Vũ-đức-Thận (Bắc-kỳ)

Bản báo có lời mừng các nhà tân khoa.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
Cần-cáo
CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đổng cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần-lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi, còn những buổi tối thì chớp trước của Café Métropole.
TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần-lễ 2 buổi ban ngày
THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT
Mỗi lần chớp mấy chương-trình khác nhau
Giá vào xem vẫn như cũ

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng trị xử những việc sau này :

Ném đá lên xe hỏa. — Một thằng bé con là Ng-v-Mộc, 12 tuổi, bị thưa rằng lấy đá ném vào toa xe hỏa chở hành khách, tòa có trát đòi mà không thấy tên ấy đến. Tòa làm án vắng mặt phạt 16 quan mà tiền phạt ấy thì Ng-thị-Gái là bà nó phải chịu.

Hành hung. — Công-v-Cầu đi gánh thuê, một hôm gọi xe đi chơi. Phu xe là Ng-văn-Cao thấy tên ấy say rượu, không kéo, tức thì tên ấy đạp đổ xe rồi lấy gạch và đòn gánh đánh người cu-ly xe bị thương. Tòa phạt tên Cầu 15 ngày tù.

Bội tín. — Phạm-v-Mô làm nghề đăng tên, nhận 10 hộp chì 3 p. 70 và kiểu mẫu của Bùi-thị-Định ở đường Huế về làm, hẹn trong một tháng thì xong. Người chủ đặt thấy quá hạn đã lâu không đem trả, viết mấy cái thư cũng không thấy trả lời, nên phải đi thưa. Tòa phạt tên ấy 2 tháng tù và 50 quan.

Đày tớ bất lương. — Vũ-v-Ngọc, 16 tuổi, đi ở với một người tên là Ất. Vào được 10 hôm, ăn cắp ngay một cái đồng-hồ quả quít và một cái vé Van-bảo đem bán. Tên Đỗ-v-Cung cũng là đứa ở thạm rẻ mua cái đồng-hồ bốn hào lại bán lại cho Ng-văn-Thiện làm cu-ly lấy 1 đồng. Ng-v-Thiện biết là của ăn cắp cũng mua. Tòa phạt Vũ-v-Ngọc, Đỗ-v-Cung mỗi tên 3 tháng tù và Ng-v-Thiện 2 tháng tù.

Ăn cắp thỏ. — Ng-v-Trạc làm cu-ly ăn cắp 5 con thỏ của Vũ-v-Khuê, rồi nhờ Ngô-v-Tiếp cũng làm cu-ly đi bán hộ lấy tiền chia nhau. Tòa phạt mỗi tên 2 tháng tù.

Kẻ cắp lập mưu. — Vũ-đình-Xuân đem gạo ở nhà quê ra tỉnh cho em. Vừa ở tàu Long-môn lên bờ dương thuê xe về nhà em thì có tên Ng-văn-Lê làm cu-ly ở bến tàu cùng mấy tên đồng đẳng giả cách cãi nhau, tên Lê chạy lại vờ ngay cái đòn gánh gạo của Vũ đình-Xuân, giả cách đuổi đánh tên đồng đẳng; người nhà quê khờ chạy theo đòi đòn, giành t i một tên đồng đẳng khác đứng đấy lấy ngay gạo mang đi mất. Người nhà quê bấy giờ cũng khôn, thấy mất gạo thì nằm ngay lấy tên Lê kèn rằm lên, có một người mật-thám gác ở đấy đến bắt. Tên Lê vẫn chối không chịu t ú nhưng tên đồng đẳng của nó. Tòa phạt tên Lê 6 tháng tù.

Các xe vận-tải nặng nên cấm dùng bánh đặc. — Báo *Matin* sang kỳ vừa rồi có đăng rằng : Trong một phiên hội-đồng thành-phố Paris mới rồi, M. Jean de Castellane là cố-vấn trưởng Bình-vụ có bàn về cái vấn-đề giữ cho đường sá của thành-phố được vững bền, sửa xong được vài t ăng đừng bị lồi lõm thành những hố sâu. Cứ như ý ông, thì chúng nào mà các xe vận tải nặng, bành xe của làm bằng cao-su đặc thì đường sá đã sửa sang kỹ nào cũng là vô í h. Dù đường muốn lát vững bền thế nào mặc lòng, cũng k ông thể nào giữ được với những xe nặng bánh đặc.

Nếu những xe ấy mà bắt làm toàn bánh rỗng thì đường sá đỡ mòn biết chừng nào, mà số chi-tiêu về khoản đường sá cũng đỡ được k ông biết bao nhiêu mà kể.

Ông de Castellane lại muốn làm thành một điều luật bắt buộc các xe nặng phải làm toàn bánh rỗng cả, mà các xe ô tô vận-tải thì phải theo trước nhất cho các xe khác bắt chước cả.

Điều đó rất p ải, xem ngay các đường sá của thành-phố Hanoi ta cứ lát đá lại, được vài tháng là bị xe vận-tải làm trũng xuống ngay, nhất là những phố đông xe có độ lại như hàng Đào, hàng Ngang, hàng Bông, Cửa-nam, Đồng-xuân, vân vân.

Vì thế Hội-đồng thành-phố ta cũng bắt chước mà bắt các xe vận-tải đó nặng, phải dùng bánh cao-su rỗng thì đường sá đỡ hại lắm. Lúc đầu kể ra thì điều-lệ ấy đối với các chủ xe xem ra khí nghiệt thật, nhưng sau quen đi thì tưởng cũng không lấy gì làm lạ cả.

HỎI
CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
HIỆN CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHƯƠNG
(*Hiệu Bào-chế MONTÈS*)
HANOI

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói	0 p. 05
Thuốc STIC « BAVANE » mỗi gói	0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu	0 . 20

Việc nuôi chó ở trong các thành phố. — Đạo nghị-định quan Thống sứ đã ký mà trước kia bản báo có nói đến, thì nay xin lược dịch như sau này :

Ở trong địa hạt thành phố Hanoi Haïphong, Nam-định và hai huyện Hoàn-long (Hà-đông) và Hải-an (Hải-phòng) thì phàm ai đã chó nuôi phải đeo một cái vòng bước một miếng đồng hay là sắt khắc rõ tên và chỗ ở của người chủ. Nếu không đeo vòng và buộc miệng sắt hay là đồng thì có thể cuốn một cái dây thép và buộc m t cái mẻ-đay mà thế vào cũng được.

Cái thời-hạn cho các chủ nuôi chó phải thi hành là 30 ngày kể từ khi tuyên-bố nghị-định này.

Ở trong các địa-hạt đã nói ở trên thì cấm không được thả chó chạy rông. Những chó thả rông, dù có vòng cổ hay là răng mõm mặc lòng cũng phải vào nhà nhốt súc-vật. Những chó không có vòng và mẻ-đay khắc tên chủ, hoặc khắc không rõ ên, mà trong một ngày không có người nhận thì sẽ phải đập chết; còn những chó có vòng đeo đúng như lệ trên kia mà trong ba ngày không có người nhận thì sẽ phải đập c ết.

Thế nhưng các quan Đốc-lý các thành-phố và các quan Công-sứ Hà-đông (về địa phận Hoàn long), Kiến-an (về địa phận Hải-an) có thể được ha lệnh rằng con vật người chủ đến đòi như ngỏ là bị đại thì sẽ phải giữ lại xét ng hiệm rồi mới trả.

Những chó phải đập chết tôi có thể cho các trường dạy khoa học để thí nghiệm. Nếu trả lại chỗ sau khi đã giữ lại xét nghiệm thì người chủ phải chịu tiền dắt và tiền nuôi giữ con chó ấy, phí tổn bao nhiêu sẽ do quan Công-sứ hoặc quan Đốc-lý định.

Điều thứ 3 trong nghị-định ấy lại nói rằng các thể-lệ nói trên ấy, các quan cai-trị các tỉnh hay là đầu hạt binh có thể bắt thi-hành cả toàn hạt, hoặc là một phần riêng trong những hạt nào mà thôi.

Khi nào xét ra là cần lắm thì các quan Đốc-lý và các quan cai-trị đầu tỉnh lại có thể cấm những con chó không buộc hoặc không rào mõm thì không được thả ra.

Lệ ấy sau khi hết bệnh chó dại được hai tháng rồi mới được bãi đi. Hạt nào mà có một con chó dại đi qua thì cũng phải thi-hành lệ ấy. Trong lệ đang thi-hành thì cấm các nhà nuôi chó không được t ôi không nuôi nữa hoặc là dắt bỏ ra ngoài chỗ mình ở, trừ khi dắt ra để giết chết thì không kể.

Trong các làng nào mà xét ra có một con chó dại hoặc có một con chó dại chạy qua thì các quan đầu tỉnh có thể cấm hẳn không được cho chó đi qua những làng ấy.

Suốt trong cái thời hạn cấm ấy, nhà nào không có rào rậu kín thì phải xích nó cho chắ :. Phải n chó bắt được thả rông là phải đập chết ó.

Những người trái với thể-lệ trong nghị-định này thì có thể phải phạt bạc từ 1 đến 15 francs và phạt giam 1 đến 5 ngày. Những người trái lệ này mà phải xử tại các tòa Nam án thì sẽ phải phạt theo như điều thứ 323 trong bộ hình luật Việt-Nam.

Kỳ thi tuyển thư-ký tập-sự sở Hưu-trí. — Sáng hôm 14 juin vừa rồi, sở Hưu-trí có mở kỳ thi tuyển thư-ký tập-sự. Số dự-thí có năm người và một người công-sự cũ. Thi có hai bài sau này :

Luận Pháp-văn

Que préféreriez-vous? être secrétaire principal des Résidences ou Tri-huyen ? Indiquer les raisons de vos préférences.

Tính đố

Lire l'arrêté ci-joint et décompter la part proportionnelle de pension que devra payer la Caisse des Pensions civiles Indigènes à la veuve d'un fonctionnaire indigène décédé à l'âge de 57 ans après 31 ans 6 mois de services effectifs, dont 17 ans 6 mois effectués d'abord dans l'Administration indigène de l'Annam postérieurement à l'occupation française et le reste comme tri-huyen au Tonkin, sachant que d'après les dispositions de l'arrêté du 29 Décembre 1913 ;

1° le droit à pension pour ancienneté est réglé à raison d'un centième, pour chaque année de services, du traitement moyen des 4 dernières années d'activité du fonctionnaire.

2° que le fonctionnaire nommé Tri-huyen de 3me classe le 1er Juillet 1918 a la solde de 1.200 p. et Tri-huyen de 2me classe le 1er Janvier 1923 à la solde de 1320 p., est décédé le 30 Juin 1923.

4 que la veuve a droit au tiers de la pension que son mari aurait pu obtenir.

II — Un fonctionnaire a été autorisé à valider en vue de la retraite une année de service accompli en 1904 à condition d'effectuer le versement de 5 ... qu'aurait dû être opéré sur sa solde et celui de 6 ... représentant la part contributive de l'Administration, le tout augmenté des intérêts composés à 6 ... produits du 1er janvier 1920 au 30 Juin 1924. La solde de l'intéressé en 1904 étant de 7 000 frs, quel est le montant de la somme qu'il doit verser ?

NƯỚC CHANH
HIỆU
T B
125, Route de Sinh-từ
(Rẽ bên Giám)
Chế bằng nước cất thật là thanh-khiết, chai quả bàu, nắt sắt.
Các ngài nào sản ! uống nước chanh, tư sáy không cần phải mua nước chanh Hồng-kông nữa. Cứ hiện này mà uống ngon hơn mọi thứ nước chanh khác.
Xin hiện có bán cả nước hoa *Soda*, và nước cất (*Eau distillée*) để dùng pha thuốc thật là tinh-khiết.

Bán hai lô đất : lô t ứ nhất số 23 ở đường Sơn-tây, 408 m² và lô thứ hai số 3 ở phố Chanceaulme và Charon, cạnh c ủa Đông-tân, đường chợ Hôm.
Hỏi tại :
Hiệu PHÚC-THÀNH
Số 43, phố hàng Trống, Hanoi
3868

CẦU SÔNG CÁI
Tối hôm nọ, tôi đi chơi mát cầu sông cái lúc về gặp mưa phải cảm, nhờ uống được mấy hoàn thuốc khỏi ngay : xin mách bà-con : thuốc ấy mua tại hiệu QUẾ - LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi *là một hiệu chuyên bán sâm quế thực cao thượng hạng và các thứ* hoàn tán thuốc gia truyền.
Hà-xuân-Lan lại các

Nghỉ hộ sản. — Mme Đỗ-thị-Hợp là cô đỡ thực hụ hạng tư, tòng sự tại Việt-trì, nay được nghỉ hộ sản một tháng, lĩnh cả lương, kể từ ngày 15 Juin 1924.

Ngạch Thú-y. — M. Trần-văn-Ngà, thầy thuốc thú-y hạng năm tại Lạng-sơn nay đổi về Hanoi.

Ngạch Công-chính. M. Ng-doanh-Khoa, thư ký hạng sáu ngạch Công-chính được nghỉ giả hạn 6 tháng.

Lại vứt xác. — Chiều thứ bảy người ta thấy một cái xác con gái chừng một tuổi vứt ở đàng sau nhà hát Tây.

Mất máy ảnh. — M. Lê-đình-Thi, học-sinh trường Thuốc trình mất cái ống ảnh giá 200 ! quan.

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh dân dụng, dân bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt, thương cảm và nọc nước, các bệnh lậu, giang mai lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 23, Hanoi dây nói 314
Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người đi, người ốm đến xem, ai cần lại bảo. 3022

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Một con sông nhỏ. — Ai có đi đến đường Belgique, từ đầu trại khô-xanh dẫn gần rạp hát Bắc-diễn-trường, mới rõ cái nông nỗi dân-cư phố ấy độ nay tha hồ mà bì bõm lội nước vì đường xấu mà không có cống thoát.

Một phố nhà cửa san-sát như thế, dân-cư đông đúc như thế và người qua lại nhộn nhịp như thế, mà đường sá lại đỗi lệ như thế, thì còn gì là vệ-sinh nữa !

Chết giữa đường. Một đứa bé đẻ được sáu tháng tên là Ng-văn-Bộ, phải bệnh sài rất nặng nên cha mẹ nó định đem vào nhà chung ở đường Lạch-tray cho, nhưng chẳng may đi chưa đến nơi thì đứa bé đã chết ở trên tay mẹ.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ
ĐÔNG-PHÁP
Cáo-bạch thứ nhất
Theo như nghị-định của quan Đốc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 về giá mua điện thắp đèn, và điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.
Ông Tổng-quản-lý
G. PELLETIER
Cáo-bạch thứ nhì
Công ty điện-khí Đông-pháp có lời để qui-khách biết rằng công-ty mua được đèn điện hạ giá, nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đèn 32, và 50 bougies định giá là 3 fr. 50,

Số 29

BẠCH-TUYẾT LƯU-NGÂN

(*Ngôn-tình tiểu-thuyết*)

Truyện một cô nữ-sĩ người nước Anh, học rộng tài cao, khinh thân trọng nghĩa, cảm cái ơn tri-kỷ của người yêu, mà chịu đem đi bỏ mình ra cho người thích chết đâu nhảy tới thị nét cũng chẳng quản gì đến thân. Lời ngôn tình tiếp-cận các cô, thật ngoài cả mộ nhân chưa ai bì kịp. Chuyện chép rất lý kỳ, vậy xin dịch ra để cống hiến các bạn độc-giả.

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Nhã-các người nom thấp bé linh lợi, hai mắt đen lay lấy, tuổi chưa già mà đầu tóc đã điểm hoa dâm. Lúc Thấu-tư vào thì Nhã-các đang ngồi xem báo, thấy có khách đến, vội vàng bỏ ngay tờ báo đi, lấy quyển luật đề ra bàn, giả đò giở luật ra xem.

Thấu-tư hỏi :

— Quí-hữu làm gì đấy ? Cổ-nhân đến thăm đây mà, có phải ai đâu !

Nhã-các vội vàng đứng dậy, giơ tay ra chào mà rằng !

— Ngô-huynh đấy a ? Để tưởng là khách đến lo việc.

Thấu-tư nói :

— Tiểu-đệ đến cũng có chút việc thật. Mà việc to chứ không phải việc nhỏ. Số là tiểu-đệ mới được di-chúc của thúc-phụ để sản-nghiệp lại cho, bởi vậy nên tiểu-đệ phải đến đây, trăm sự nhờ túc-hạ, nên chẳng thế nào, xin túc-hạ làm ơn chỉ giáo cho.

Nhã-các đứng dậy, mủa chân hoa tay, như người được của báu vậy ; đoạn rồi, sực nghĩ ra, bèn lại ngồi xuống mà rằng :

— Thấu-tư ngô-huynh ạ ! Việc này muốn chứng cũng khí khó đây !

Thấu-tư vội hỏi :

— Sao lại khó ?

Nhã-các nói :

— Sao ngô-huynh không đến nhà Văn-phương bảo hắn làm đơn cho ; chúng tôi mỗi người một việc, không ai làm kiêm được cả.

Thấu-tư nói :

— Nào tiểu-đệ có biết từ đâu đến đâu, nên thế nào thì đại-huynh cứ bảo.

Nhã-các nói :

— Chỗ anh em quen biết, không phải rằng tiểu-đệ có dám bảy việc ra đâu. N ưng cái phép phải thế, không thể thì không được. Ngô-huynh phải chịu khó thân hành đến nhà Văn-phương, mượn hắn làm cho một lá đơn. Như vậy thì mới hợp lệ. Nếu không có đơn của hắn làm, thì tiểu-đệ không dám nhận việc.

Thấu-tư ra ý không bằng lòng, nói :

— Chẳng chỗ anh em quen biết, có việc đến nhờ bác, thì thế nào bác lại chẳng sẵn lòng giúp cho, không ngờ bác lại còn vẽ-với ra lắm chuyện thế !

Nhã-các nói :

— Có phải rằng tiểu-đệ không sẵn lòng giúp việc cho ngô-huynh đâu. Nhưng cái phép phải thế, xin ngô-huynh khá chịu khó đi một lát. Để tiểu-đệ hỏi người thư-ký xem !

Nói đoạn, liền gọi :

— Lạc-bật-tắc !

Gọi buông lời thì thấy đứa tiểu-đồng lúc trước chạy vào.

Nhã-các hỏi :

— Hôm nay có khách nào không ?

Đứa tiểu-đồng đưa mắt, rồi lắc đầu mà rằng :

— Thưa không có ai cả.

Kể đó lại nói tiếp rằng :

— Thưa để chúng tôi xin ra tra sổ xem !

Nói xong, vùng cắng chạy ra ngoài. Một lát chạy vào mà rằng :

— Bẩm hôm nay không có việc gì cả.

Nhã các nói :

Thế mi nhớ biên vào sổ rằng : hai giờ chiều hôm nay, có ông Thấu-tư đến lo một việc kiện. Ngbe không !

Tên tiểu-đồng nói :

— Vâng ạ !

Bấy giờ thầy thư-ký ta bèn đi ra, làm cái việc xưa nay chưa từng làm qua bao giờ.

Khi Thấu-tư đã đi rồi, Nhã-các liền sai tên tiểu-đồng đến nhà Thang-mạch-sinh luật-sư mượn một quyển « di-chúc vắng-ấn » về xem. Còn Thấu-tư khi đến nhà Văn phương trọ mãi trên từng gác thứ bảy, đến nơi quả nhiên thấy trên cửa có một cái biển nhỏ, đề mấy chữ : « Văn-phương luật-sư ngồi cửa thì có một đứa tiểu-đồng chạy ra, trông cũng giống y như đứa tiểu-đồng ở nhà Nhã-các vậy. Thấy có khách đến, liền cúi đầu chào hỏi, rồi đưa khách vào ra-mắt chủ-nhân. Văn-phương đang ngồi ngủ gật, chợt thấy có khách đến, vội vàng lồi ngay một tập đơn từ ra, dở dở xem xem, ra điều ta đang mải việc đây. Nhưng Thấu-tư liếc mắt thì thấy tinh là giấy má từ đời tám kiếp nào cả, ít ra cũng có được đến ngoại trăm năm rồi ; nét mực chỉ còn thấy nhờ nhờ, mà sắc giấy đã vàng lòe như giấy để gác bếp vậy.

CHƯƠNG THỨ XVI

Văn phương nói :

— Thấu-tư nhân-huynh đó a ? Nhân-huynh đến chơi hay có việc chi đây ?

Thấu tư nói :

— Biết đâu đệ lại chẳng phải là người đến lo việc hay sao ! Số là đệ có chút việc đến nhờ lệnh-huynh liệu giúp, nhưng lệnh-huynh bảo trước hết phải đến cây ngô-huynh thảo giùm cho là đơn đã, nếu không thì không hợp lệ.

Văn-phương gật đầu mà rằng :

— Xin vâng ! Tiểu-đệ xin hết lòng. Nhưng dám hỏi nhân-huynh, chẳng hay sự thể thế nào ?

Thấu-tư nói :

— Việc này nguyên do nó cũng lôi thôi lắm. Nói không hết được. T ôi thì xin mời đại-huynh đến cả đằng Nhã-các tiên-sinh, tiểu-đệ sẽ xin thưa chuyện một thể.

Văn-phương nói :

— Đáng lẽ thì giờ này đang là giờ tiếp khách, không thể đi đâu được ; ngỡ khi có khách xa người ta đến, mà không gặp mình ở nhà, lỡ việc của người ta chăng ? Nhưng ngô-huynh là chỗ cố-nhân, tiểu-đệ xin quá khó vì ngô-huynh đi một lát.

Nói đoạn bèn gọi :

— Huệ-liêm ! Có ai đến thì nói ta đi việc quan vắng, chừng ba giờ mới về ! Nghe không ?

Tên tiểu-đồng Huệ-liêm thưa :

— Vâng ạ.

Văn-phương lại lấy một tập đơn cũ, để trải lên trên bàn, đoạn rồi viết mấy chữ vào mảnh giấy con, gián ra ngoài cửa, nói luật-sư đi vắng, ai có việc thì chừng ba giờ sau sẽ đến. Kế đó hai người dắt nhau đến nhà Nhã-các luật-sư. Nhã-các đang ngồi chờ, chợt thấy Văn-phương và Thấu-tư hai người cùng đến, trong lòng mừng rỡ xiết bao, vội-vàng đứng dậy chào hỏi, mời ngồi rồi nói :

— Thế nào ! Hai ông đã nói chuyện với nhau chưa ?

Thấu-tư nói :

— Chưa ! Tôi định đến đây rồi sẽ thưa chuyện, để hai ngài cùng nghe một thể.

Nhã-các mỉm cười mà rằng :

— Nếu thế thì lại không hợp lệ mất rồi. Kể ra thì cứ phải làm đơn sẵn đem ngay đến đây mới phải. Nhưng thôi, cũng được, cái đó cũng chẳng hề chi !

Thấu-tư nói :

— Vâng Thế thì hay lắm. Tôi đến đây hôm nay là cốt vì việc di-chúc.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt mỏ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Beri, — HANOI
3009

Thuốc thoa Cadum
để trị
các bịnh ngoài da
Những kẻ hay ngứa gại đau đớn đã lâu năm, hễ dùng thuốc thoa Cadum mà thoa thì êm ái nhẹ liền, ăn ngủ lại đặng, khỏi lọ có những bịnh ngoài da, nào là : nổi phong, nổi đơn, nổi mụt, nổi nhọt, ghẻ ngứa, bị trầy da, đứt tay đứt chốn, bị phỏng, có lát, nổi mày-đay, nổi vẩy-cá, sẩn-sướng, cướng mụt nẩy mụt kia, vân, vân.
Các ông các bà hay nhớ ngày nào thì mua ngày nay, cho đặng một hộp thuốc ấy, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà thì có.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Tối thứ hai 16 Juin 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
CHỮA BỆNH GHEN
Tích thứ hai :
NGƯỜI CÒ BIẾT NÓI
(Hát tuồng)
Tối thứ ba 17 Juin 1924
LIỆT PHỤ TUYỆT OAN
Lượng trên sao chẳng xét tình,
Oan ai dốn ánh thay hình là oan.
Cuộc đời có hợp có tan,
Đã tìm tiếng khác làm vang trận cười.

Rượu bổ-đào:
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG
Theo bịnh tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin tem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

HIỆU
MINH-DƯỜNG
MAI-CHÍNH TỔNG CỤC
của Đông pháp Tân-thảo công-ty
HÀN BUỒN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giáo phố hàng Gai số 83

Hiệu Bảo-chế trung-ương Vân-nam
Chi-điểm ở HO-KOW
gần LAO-KAY
BẢN ĐỦ CÁC THỨ THUỐC
Giá bán phải chăng
Các tỉnh gửi mua cũng được
5843

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng :
Chiếu nay đại được phòng cấm MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã đặng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gởi cho qui được phòng chế-ông để tỏ thanh-giá.
Khâm thẻ.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

CHÈ ĐẬU-XUÂN
金泰正
茶名子獅
Bản-hiệu đến 15 annam lại có mấy thứ chè chính-hiệu thượng-đẳng vầy-sơn-chà sang, liên-tâm, ô-long, được nước, nhưng lại được hương, để bán hầu các quý-khách, các thứ chè danh như sau này :
Kim-thái, Công-thái,
Lâm-mậu, Như-ý,
Ngũ-phúc, Minh-thái,
Tam-nguyên, Tam-bỷ,
Thiên-thái, Kim-mậu.
Những thứ chè này rất tốt giá lý phải, chúng Xin mời các ngài lại mua giúp cho, chúng tôi lấy làm đa tạ.
KIM-THÁI
HANOI : Rue des Cantonnais N° 3, Téléphone 480.
HAIPHONG : Rue Chinoise N° 140, Téléphone 272.
2101

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres poste)
Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền dồi nhỏ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

AI MUỐN CÓ NƯỚC SUỐI VICHY CHẢY NGAY Ở TRONG NHÀ
Ai cũng biết rằng nước suối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.
Nhưng đến tận nơi lấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BÀ CHUÔNG có buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng chẳng tốn kém là bao.
Nên đến hiệu bào chế NHÀ BÀ CHUÔNG, mà mua muối Sels Vichy.

Xác trẻ con. Ngày thứ bảy trước ở phố Strasbourg có cái xác đứa trẻ mới đẻ bẩy còn cả rau đặt trong một cái thùng rồi lại có cái thùng nữa đậy lên bỏ ở bãi hoang.

Ở bên bản cửa sở Cảm không thấy nói rõ, nhưng cứ như lời người ấy thì là 542 người. Trong số ấy có 42 nữ-học-sinh và 500 nam-học-sinh.

Hai cái nạn xe lửa — M. Ng-Chúc nguyên quán Quảng-bình ở ngụ làng Chiết-bi, tổng Ngọc-anh, huyện Phú-vang hiện làm cai coi sở máy nước ở làng An-nin gần cửa Hữu. Bữa sớm ngày 6 tây nhân có việc phải đi qua đường xe lửa để ra phố.

Lúc bẩy giờ thì chuyến xe Huế ra Đông-hà đã gần đến. Không biết vì sao anh ta lại đứng sẩm sẩm vào giữa đường đến nỗi phải xe nghiền đứt làm hai đoạn mà chết.

Người ta nói rằng có lẽ nhân có việc nặt phẩn gì mà chết chăng, chứ anh ta có phải là người khờ dại gì mà đến nỗi...!

Lại sáng ngày mồng năm mới rồi, hồi 5 giờ 45, chuyến xe lửa Huế — Đồng-hà khi chạy qua khỏi cầu Gia-viên một đoạn chừng 500 thước đề phải một người nhà quê chừng 50 tuổi đứt làm hai đoạn, đầu óc dập be bép ra cả. Xét ra thì lỗi tại người ấy. Đã đôi người thân nhân nhận tử thi đem về mai táng.

Người nhà quê này nghe đâu có ẵm một đứa con ba tuổi, đi đến đó lại lên đường sắt đứng lẩn thẩn, thả đứa con xuống đứng một bên mà nơi ấy đường lại cong, xe chạy đến gần tuy hãm không kịp, nhưng có huýt còi nhiều lần thế mà đứa con nhỏ biết tránh ra khỏi đường, còn người ấy thì chết, chẳng biết vì lẽ gì mà lu thế.

Cũng một đoạn ấy năm trước có một người đàn bà bị nạn xe lửa mà chết, khi xe gần tới thì người đàn bà cứ ngồi luỵm sạn giữa đường sắt mà bỏ vào bọc áo, sau khi bị nạn người ta tìm thấy trong bọc áo đầy những hòn sạn nhỏ, thế thì chẳng biết lượm sạn mà làm gì.

Tưởng cũng vì cái tính nọ dại làm sao đó. Đàng thương thay!

(Xem trang thứ tư).

MUA MAU KẺO HẾT !!!

Bản-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát không, hát chèo, hát cải lương nhà kỹ chuyên và cô-lý rất hay và rất tốt !!!
Grand Arrivage Disques Annamites
CHANSON & Cie HANOI

VIỆC KINH-ĐÔ

Kỳ thi bằng Sơ-học Kỳ thi bằng Sơ-học này, số học-sinh ứng thi là 542 người. Trong số ấy có 42 nữ-học-sinh và 500 nam-học-sinh.

Hai cái nạn xe lửa — M. Ng-Chúc nguyên quán Quảng-bình ở ngụ làng Chiết-bi, tổng Ngọc-anh, huyện Phú-vang hiện làm cai coi sở máy nước ở làng An-nin gần cửa Hữu. Bữa sớm ngày 6 tây nhân có việc phải đi qua đường xe lửa để ra phố.

Lúc bẩy giờ thì chuyến xe Huế ra Đông-hà đã gần đến. Không biết vì sao anh ta lại đứng sẩm sẩm vào giữa đường đến nỗi phải xe nghiền đứt làm hai đoạn mà chết.

Người ta nói rằng có lẽ nhân có việc nặt phẩn gì mà chết chăng, chứ anh ta có phải là người khờ dại gì mà đến nỗi...!

Lại sáng ngày mồng năm mới rồi, hồi 5 giờ 45, chuyến xe lửa Huế — Đồng-hà khi chạy qua khỏi cầu Gia-viên một đoạn chừng 500 thước đề phải một người nhà quê chừng 50 tuổi đứt làm hai đoạn, đầu óc dập be bép ra cả. Xét ra thì lỗi tại người ấy. Đã đôi người thân nhân nhận tử thi đem về mai táng.

Người nhà quê này nghe đâu có ẵm một đứa con ba tuổi, đi đến đó lại lên đường sắt đứng lẩn thẩn, thả đứa con xuống đứng một bên mà nơi ấy đường lại cong, xe chạy đến gần tuy hãm không kịp, nhưng có huýt còi nhiều lần thế mà đứa con nhỏ biết tránh ra khỏi đường, còn người ấy thì chết, chẳng biết vì lẽ gì mà lu thế.

NỮ-HẢI-TẶC
(Trinh-thám tiểu-thuyết)
PHẠM-BÙI-CẨM dịch thuật
Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển .... 0$80
Tiền cước 0.11
Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63 — Rue du Coton — Hanoi

TIỂU-THUYẾT
BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
(Lịch-sử thời-kỳ nước Pháp)
Soạn-giả : Alexandre DUMAS
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Mỗi tập (32 trang) « 0$15 (tiền cước 0$08)
Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)
Ai mua xin gửi thư và mandat cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

TIỂU-THUYẾT TÀU
Anh-Hùng-Náo
Dịch-giả :
VŨ-ĐÌNH-LONG
Quyển thứ 3 12 hồi
70 trang lớn : 0$25
Ở xa gửi thêm tiền cước là 0$05 cho hiệu KIM-ĐỨC-GIANG, 83, phố hàng Bồ, Hà-nội.
Hỏi các hàng sách
3818

KỲ TÊN KHÔNG RÕ
Bản quán xin nhắc nghĩ mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái tên in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Xét sẵn nghĩ thường hay kỳ tên vẫn tắt, hoặc thêm quá, không cho độc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

SỐ 81

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nàng *Thúy-tú* nói :

— Ân-nhân ơi! Chân tôi nhỏ bé thế này, chạy sao cho được!

Thường-vạn-thanh nói :

— Không sợ! Việc ấy rất dễ!

Nói xong, liền cởi dây lưng ra, để nàng *Thúy-tú* lên trên lưng mà chẳng buộc vào mình thật chặt. *Thường-vạn-thanh* nói :

— Nàng cứ nắm chặt lấy tôi, để cho tôi chạy

Nàng *Thúy-tú* nói :

— Thế này thì tôi phiền-lụy ân-nhân lắm, mai sau biết lấy chi mà báo-đền!

Bấy giờ đêm tối, lại không có trăng, *Thường-vạn-thanh* cứ thẳng đường mà bước tràn đi, chẳng quản thấp cao, vừa vụt như gió. Đi suốt một đêm, trời đã sáng rõ, lòng không đã đói, nhác trông ở phía xa xa có một nơi thị-trấn, người họp đông-đúc, *Thường-vạn-thanh* mới đi gấp cho đến đấy.

Tại đấy có một cửa hàng bánh, bán các thứ bánh điểm-tâm. Bánh vừa mới đem ra, hơi nóng hãy còn ngùn-ngụt. Người cửa có mắn che *Thường-vạn-thanh* bước vào, trông thấy trong quán bầy hơn 20 cái bàn ngồi ăn *Thường-vạn-thanh* đến ngồi một cái bàn kê gần bên tường, gọi lấy chén nước.

Mọi người đang ngồi uống trà ở trong quán, nghe tiếng *Thường-vạn-thanh*, đều giật mình kinh sợ, ngảnh đầu trông lại, thấy một chàng thân-thể to lớn, sau lưng có đèo một người con gái, không biết là cớ làm sao. Ngư i đoán thế này kẻ đoán thế khác, nhưng chẳng ai biết rõ.

Người chủ quán vội-vàng chạy ra, hỏi *Thường-vạn-thanh* rằng :

— Ngài uống nước trà hay là ăn bánh điểm-tâm ?

Thường-vạn-thanh nói :

— Cả nước và bánh, mau mau đem ra đây !

Thường-vạn-thanh lại hỏi :

— Ở đây là chỗ nào nhỉ ?

Người chủ quán nói :

— Đây là *Ô-kim-trấn*. Đi khỏi đây thì đến huyện *Thạch-môn*.

Người chủ quán đem đến bốn đĩa bánh điểm tâm, một ấm nước trà, hai cái chén uống nước và hai đôi đũa.

Thường-vạn-thanh nói :

— Ít bánh quá! Lấy thêm mấy quả nữa, rồi tính tiền một thể

Người chủ quán nghĩ thầm : Cả thẩy 80 cái bánh mà hẳn còn chê ít! Lại đi lấy thêm 8 quả bánh nữa đem đến, rồi nói :

— Hễ ngài xơi hết thì tôi lại xin đi lấy thêm !

Thường-vạn-thanh nói :

— Ta ăn hết cho mà xem !

Nói xong, rót hai chén nước trà, cầm một chén đưa cho *Thúy-tú*. *Thúy-tú* hai tay đón lấy. *Thường-vạn-thanh* lại đưa bánh cho mà bảo rằng :

— Nàng ăn cho thật no, còn thừa thì giết đi để phòng khi đói.

Thúy-tú vâng lời, rồi cầm bánh mà ăn từ-từ. *Thường-vạn-thanh* thì mỗi lần lật lớn, một tay vơ hơn chục cái bánh ira cả vào miệng. Ăn hết quả bánh này, sang đến quả bánh khác, một lúc ăn tới 200 chiếc bánh điểm-tâm. Bấy giờ người chủ quán đem đến 12 quả bánh, cộng 240 chiếc. Nàng *Thúy tú* ăn hết 20 chiếc, chỉ còn thừa có 20 chiếc ở trong quả.

Lại nói chuyện quan huyện *Thạch-môn* nghe được tin báo, cũng phái một bọn bộ-dịch đi các thị-trấn để ngày đêm dò tìm. Bỗng thấy lý-trưởng đến báo rằng :

— Có một chàng thân-thể to lớn, lại cõng một người con gái, đang ngồi ở trong cửa hàng bánh, ăn bánh điểm-tâm.

Bọn bộ-dịch nghe báo, vội-vàng đến xem, quả-nhiên thấy có một chàng thân-thể to lớn, lại cõng một người con gái. Chúng đi có gậy-tày tay-thước, toan sở vào hãi, nhưng trong bọn có một ông cụ già ngăn lại mà rằng :

— Khoan đã ! Các bác định làm thế nào mà bắt?

Chúng nói :

— Ta cứ kéo ồ cả vào thì hẳn giờ sao cho kịp !

Ông cụ già nói :

Các bác chưa biết rõ, để tôi nói cho mà nghe ! Khi trước hẳn có một thân một mình, mà dám đến cướp-phá pháp-trường, giết chết biết bao là quan quân. Nay bọn ta cả thảy được hơn hai chục kẻ, nếu liều xông vào, không khéo chỉ chết uổng mà thôi. Người này không thể lấy sức địch nổi, phải dùng trí mới bắt được, vậy tôi có một kế...

Chúng xúm lại hỏi :

— Kế chi ? xin nói cho nghe !

HỒI THỨ XXXVI

Lại nói chuyện ông cụ già trong bọn quân-sĩ đó tiến gọi *Tiết-đường*. Hẩy giờ mọi người xúm lại hỏi kế. *Tiết-đường* nói :

— Chúng ta trước hết hẩy bảo lý-trưởng sai người đóng gióng mà canh giữ các cổng hai đầu, lại đem một bọn có khí giới, đến vây ở trước cửa hàng bánh. Hẩy giò các bác giắt khí-giới vào trong mình, cứ lục-tục kéo vào trong quán, bọn bốn năm người, bọn năm sáu người, ngồi ở các bàn, giả-cách gọi lấy nước trà uống. Còn tôi đây thì để tôi cải-dạng làm một người khất-cái, vào xin bánh ăn. Trong khi thình-lình, tôi sẽ đánh cho hẳn một cái tay thước chắc là hẳn không kịp phòng bị. Khi ấy anh em xúm cả lại thì một mình hẳn, khó lòng mà địch nổi bọn ta.

Mọi người đều nói :

— Nếu vậy hay ! thật là diệu kế ! Nhưng nên phải làm mau. Ông đi cải-dạng khất-cái đi, còn chúng ta lục tục kéo vào trong quán.

Hồi lâu, các bàn giễ trong quán, đều ngồi chật cả. *Thường-vạn-thanh* đưa mắt nhìn, đã có ý ngại. Vừa toan đứng dậy thì tay một người khất-cái đến gần trước mặt mà xin bánh.

Người khất-cái nói :

— Thưa ngài ! Chúng tôi đói-khó, xin ngài bố-thí cho mấy chiếc bánh để được no lòng.

Thường-vạn-thanh ngẩng nhìn người khất-cái ấy thì thấy trạc độ 50 tuổi, ăn-mặc gọn-gàng, đầu đội cái mũ cỏ, lưng thắt tấm vải trắng, chân đi đôi giầy rơm, tay lại cầm một cái đòn-ống. Chiếc tay-thước để giấu ở trong cái đòn-ống kia.

Thường-vạn-thanh nói :

— Nhà-ngươi xin bánh thì còn mấy chiếc đấy, cầm lấy mà ăn !

Người khất-cái nói :

— Đa tạ ngài !

Tiết-đường (tức là người khất-cái) vừa nói vừa thò tay với lấy mấy chiếc bánh ở trên bàn. Không ngờ vỏ ý lộ xuất bản-tướng, khi ruồi tay ra lấy bánh thì *Thường-vạn-thanh* trông thấy cổ tay trắng bịch mà ngoài bàn tay lại đen xì. Quả-nhiên là da người vốn trắng, mới bôi-mội bếp để giả làm đen. *Thường-vạn-thanh* quát to lên một tiếng, rồi giơ chân đạp đổ cái bàn, rút dao đâm cho *Tiết-đường* một nhát, chết ngay lập tức.

Bọn bộ-dịch ngồi ở các bàn đều xúm cả lại mà quát lên rằng :

— Chớ để cho đứa đại-đạo liều-thoát được !

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Lắm cọp quá! — Ở Đà-bạc có một con cọp to về bắt trâu, bò, heo, chó đã hơn mấy tháng nay chưa ai làm chi được. Gần Đá-bạc là xứ Câu-hai cũng có một con cọp nữa mới, con cọp này không to mấy, nhưng lại dạn lắm, đến đêm thì đi rong vào làng đường lối nào cũng có dấu chân. Nhưng xem bộ chưa quen ăn người thì phải, vì không ai gặp sáp cả, mà chỉ thấy dấu chân và mất một vài con chó mà thôi. Gần xứ Câu-hai là làng Phước-tượng cũng có một con cọp, đang buổi mai độ 9, 10 giờ dám chạy ra đồng đuổi trâu mà bắt.

Mới đây có hai người tây lính về hẳn, có rọi đèn bắn cho hai con hai phát nhưng chắc là nó không trúng đạn mà có trúng chăng nữa cũng là trúng xoàng thôi. Vì vậy mấy con cọp ấy cứ còn lẩn khuất mấy nơi ấy mãi.

Bệnh đau mắt hột. — Hiện nay nhà-nước có phái một ông quan tư thầy thuốc rất tinh về nhãn-khoa đề đi khắp trong các huyện các phủ mà khám bệnh con mắt cho học-trò.

Xem ra nơi nào trường nào cũng có nhiều bệnh ấy lắm, có nơi nhiều người đau nhất thôi trong một trăm đứa đã đến tám mươi đứa mắc phải bệnh ấy rồi. Mà ít ra thì trong một trăm cũng đến hai mươi hai lăm đứa có mắc bệnh ấy. Nghĩ mà sợ thay. Nay mai việc đi khám xong thì về ngài sẽ kê ra cho biết những học-trò tổng nào làng nào mắc phải bệnh ấy là bảo nhiêu rồi ngài mới liệu cách mà điều trị kẻo một mai bệnh ấy lỹ lan ra nhiều hơn nữa thì thiệt hại cho tinh mệnh của học-trò là kẻ sắp ra ứng dụng công-việc cho nhà nước.

Thời tiết. — Cứ lệ hễ năm nào ngoài tết đoan ngọ rồi, mà trời âm ỉu, lại có lác đác vài hột mưa, ấy là mùa lúa năm ấy được lắm. Ngày mồng năm mới rồi đây quả được như lệ ấy: cách một đêm về sau thì mây trắng kéo đầy trời, phơi phới xa mưa xuống, khí trời đang nồng nực bỗng hóa ra mát mẻ dễ chịu. Tiếp đến mấy ngày sau thì thỉnh thoảng chiều nào cũng có mưa. Công việc nhà nông được tiện lợi lắm; vậy thì mùa lúa này chắc có phần trông mong được. Nhưng cũng còn lo một nỗi sâu keo nữa, vì cũng có năm sau tiết mồng năm thì trời cũng ấm ấu cũng có mưa phơi phới nhưng trong hột mưa lại có vô số là trứng sâu-keo tức là giống hoàng trùng ăn hại lúa. Nhưng may sao năm nay không có giống trứng ấy.

TOURANE

Cuộc bay vòng quanh thế-giới — Hồi 4 giờ chiều hôm 11 Juin, đạo máy bay của Hoa-kỳ đã tới nơi Đà-nẵng, đình trú giữa Vũng-thùng, gần chỗ chiếc tàu trận của nước ấy phải đi bảo-hộ đạo thủy phi cơ, cũng vừa mới tới trước đấu độ vài giờ, đậu chờ tại đấy.

Trước khi đạo máy bay đến, thì trong thành-phố đã sửa soạn cuộc hoan nghênh tại nhà xác: quan thủ hiến các tòa sở, và thân hào Tây Nam đều có được tờ mời đến dự cuộc tiếp đãi các phi-tướng, nhưng sau nghe tin rằng chiếc máy bay của quan đại-úy quản đốc đạo ấy còn ở chặng đường; mình như máy hỏng phải đỗ xuống đậu ngoài hải phận Thừa-thiên cho nên cuộc hoan nghênh lại tạm đình hoãn lại.

Hiện nay thì chỉ có hai chiếc tùy tùng đến đậu ở đây, còn đợi chiếc máy của quan đại-úy đến rồi sẽ bay đi chỗ khác.

Tin này chúng như không mấy ai được biết trước, vả chăng lúc hai chiếc máy bay tới, thì cũng đáp xuống tận ngoài xa xẻ, cho nên cũng ít ai trông thấy rõ ràng.

Trong phố xá mấy hôm nay đã có lính Hoa-kỳ đạo chơi, xem cũng thêm được nhiều người lạ.

Thi bằng Sơ-đẳng Pháp-Việt. — Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt năm nay đã bắt đầu ngày 10 Juin, quan đốc Martin làm chánh chủ-khảo, quan Nadaud, Thương-chính, và bà đốc Martin làm giám khảo; ông Trần-Cảnh, đốc-học Tam-kỳ và ông Trần-Thước, đốc-học Thu-xà làm phụ khảo.

Số học sinh ứng thi được 90, trong số ấy thì về phần công trường có 5 cô và 47 cậu, còn bao nhiêu là học-sinh các tư trường.

Vào kỳ thi viết rồi, rớt mất 59, chỉ còn có 40 được vào kỳ vấn-đáp.

Số học-sinh trúng tuyển được 33 người, về phần công trường 2 cô, 27 cậu, còn 4 cậu là học-sinh trường ngoài (3 cậu trường Dòng ở Huế, 1 cậu trường tư Tourane).

Tên các học-sinh trúng tuyển đã đăng bằng như sau này:

Trần-châu-Bảo, Vũ-v-Bính, Châu-văn-Chỉ, Phạm-công-Di, Hồ-Đạm, Lê-Đạt, Huỳnh phúc-Hải, Trần-quang-Hiền, Phạm-công-Khoa, Nguyễn-v-Lịch, Ng-trọng-Liễn, Lê-Luyện, Trần thanh-Hinh, Bùi-đăng-Ngại, Ng-đại-Nghĩa, Trương-cảnh-Ngôn, Văn-thị-Nỗ, Đoàn-v-Phong. Lê-đình-Quí, Trần-hữu-Qui, Phan-Sở, Vũ-danh-Sơn, Phạm-thị-Tất, Tôn-thất-Thiệp, Hứa-chi-Thống, Ng-hữu-Thuận, Ng-tất-Thuận, Phan-Thuyên, Ng-hữu-Trác, Lâm-Tú, Lê-Tư, Lê-thiện-Bường và Ng-v-Lộc.

Nghe nói kỳ thi này có một cô lớn tuổi, đã có chồng lại đương có thai, mà cũng vào ứng thi, bị rớt bài ám-tả, có buồn-bực khóc than rất là thảm thiết, đến nỗi mắc nạn tiểu sản ở giữa đường, thật đáng thương thay cho người hiếu học

BÌNH ĐỊNH

Lúa cao gạo kém. — Độ này gạo lên đã đến hai đồng bạc một thùng. Thế là đã quá lắm rồi, mà coi bộ còn muốn lên giá nữa.

Vì mùa tháng ba vừa rồi, mùa màng thua thiệt hại quá.

Lại lúc này trái thời tiết, mưa thì ít, nắng thì như nung như đốt, coi chỗ cao làm đậu bắp, mè, thì bị khô héo. Còn những nơi đất thấp thì lại bị nước nguồn tuông xuống ngập hết cả, cây cấy không được, thế thì mùa canh giá phải muộn trễ, ắt đến lúc phát hòa lại không khỏi bị lụt mà hư. Coi cơ trời làm như vậy thì rõ cái triển bất lường rồi.

Bởi vậy các nhà có lúa không dám mở lẫm, nên lúa gạo phải cao giá.

Nhưng cao thì cao, miễn sao cho có lúa đủ ăn thì là đủ. Đừng làm bán xuất càng mà nguy!!

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rão phổi làm cho hay ho vặt, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có Hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ

Thuốc nước bổ huyết

MAU BO

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sơn nhiều, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (đồ-ki) như thứ nguyên, Hinh, lạc, sáng, suốt, vân vân và hàng Saigon như Hinh, thọ, vân vân.

Nay mới có dạ rất mới tặng Thăm mapa đen và mỏi màu rộng khổ. Những hàng này bản buôn tặng tiền, chớ không sem lẻ mà không rẻ mấu giới đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sin gửi contre remboursement.

Kính bạch

YU-WO-TSEONG

2010

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

PHÀM,

một vật gì ai ai cũng lạc-dụng, chắc hẳn là có giá-trị.

NHƯ,

chè **NINH-THÁI** của bản-hiệu cũng nhiều Ngài chiếu-cố, vì nó là thứ chè ngon hơn cả, nên các Cụ tín-dụng cho đã lâu nay.

2058

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Người bị bệnh giặt à bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì anh ấy mất-bát, yếu đuối đi, đánh trống ngực ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, mặt mọc ra thường.

Cuốn bụi kém ăn đi, thế thì nên bỏ ngay vào cho chân tuyệt những giết đi tận đi trong khi ốm đi; rồi rất nên thử mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để lo về sau nữa.

Uống thuốc ấy kể đến độ giây thì tan ngay không sợ ngày nhầm gì cả. Chỉ trong ít ốm gì thấy khỏe mạnh như thường; những người cảm bị, bệnh giặt mới khỏi yếu đuối, đau lưng đau mình đau đi giây hay thành ốm gầy mà đi không được tây ra thấy ăn khỏe ăn ngon lắm. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì thấy khỏe mạnh như thường.

Ở các tiệm bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc vì nhẩy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

69 phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở dấy mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏe, uống thuốc:

Hémostyl Roussel

AMPOULES

RƯỢU BẠT-HẢ **GET** **PIPPERMINT** **GET** rượu này uống đã mát mẻ và mát khan tiếng.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc chữa bịnh này chỉ ra có 1 lần rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ. DỨT TRỊ BỊNH ĐAU LÂU mau bị hại, ít tốn tiền.

Trong 202 người, A Hải-phòng thuốc nói chữa bịnh lậu 201 người.

Chữa bịnh lậu 201 người.

(Chemist, pharmacien de 1re classe d'Alger)

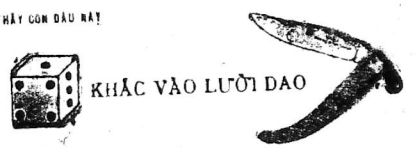
EXTRAIT SPECIALITÉS PEYRARD

Exiger PEYRARD

Ở các nhà thuốc đều có bán.

Nhà Bán-đồ ô TÂM-TỶ ở Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CÔ THẤY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

MỚI SANG NHIỀU

Chạc xe — Nan hoa — Vòng bánh

Vải ca-cuống lợp mui — Cao-xu hơm và Cao-xu đệm, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.200.000 FRANCS

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2052

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

(HIỆU GÒ BA CỦ)

RUE PAUL BERT, HANOI

"LUXOR"

Đèn xe-đạp, thân đèn bằng đồng mạ kền. Trở có mấy vặn cái chiều sáng mạ kền, mặt kính phồng. Rất tốt, rất bền.

Mỗi cái: 45 fr., gửi recommandé lối

Adr. Tél. MAGASINUS — Tél. numéro 180

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酥補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nói-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每時汇吉啊每吉啦沒嘴禮歌唉穆

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

3, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lối mua phải mỗi ngày 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng 30 quan theo như các điều khoản đã trong luật (Như vậy mỗi ngày chỉ đi ra mấy xu cũ thôi làm nhẹ gánh có được nhiều tiền).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái vé số, chỉ mình mình có quyền số-hưởng, mà lần rút số nào cũng được dự, như lần đã đăng kết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trong số được lĩnh người có 16. Mỗi cái vé PANAMA thì nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	263 lô	5.000 quan
12 lô	250.000 —	1.265 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.650 lô	1.000 —
253 lô	10.000 —	1.737.692 lô	400 —

Có vé được dự cả cuộc rút số mãi cho đến khi số vé của mình trúng thì thôi.

Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái số các số trúng số, mà không phải gửi tiền. Mỗi lá có bao nhiêu tiền được lĩnh hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé trước có, người mua vé nhiều tiền được lĩnh nhiều, cũng như bên luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ký giữ hết mọi quyền, xuất-chiếu cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn